

Leerrede over Johannes 17: 19, uitgesproken op Woensdagavond 15/09/48 te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen-Psalm 113: 3 en 4
Lezen-Johannes 17

Voorrede.

Het zijn wel zeer bekende verzen, die wij zo-even zongen uit de 113de Psalm, maar of de kennis van de inhoud in ons hart is, als een gewrochte, is een andere zaak. Want wij belijden, zo ver als wij ons verkeer onder Gods Woord en leer hebben, met onze kinderen die er onder opgevoed zijn, ja wij belijden dan allen, dat die hoge Majesteit Gods een God is Wien niemand gelijk is, en dat voor Zijn aangezicht alles open en bekend is, dat Hij nederziet op al dit nietig, aards gewemel. Dat sluit dus in, dat Hij ons ziet en gadeslaat, hoe wij ook zijn, zelfs dan ook wanneer er geklaagd wordt: "mijn weg is voor de HEERE verborgen, en mijn recht gaat van mijn God voorbij".

Of, gelijk de kerk in het 49ste hoofdstuk van de profeet Jesaja klaagt: "De HEERE heeft mij verlaten, en de HEERE heeft mij vergeten". Het kan, dat Hij ons verlaat, dat Hij Zijn volk verlaat, vanwege onbeleden zonden die er zitten, het kan ook zijn om hen te beproeven. Vergeten kan Hij ze echter niet, want dat zou insluiten, dat Hij niet een volmaakt Troonwezen was, een algenoegzame God. En al is het, dat wij zulk een staat zouden innemen, dat het ons als toelijkt; verlaten, vergeten, nochtans is het de leer Gods, dat er geen ding voor Hem bedekt, en dat er niets voor Hem verborgen is. Hij ziet op al het nietig aards gewemel.

Maar daar Hij dan alle dingen ziet en ook alles regeert, waarom is het dan, dat dikwijls de goddeloze ja de boze wereld zich wast als in boter, en dat er anderen zijn, die Hem waarlijk vrezen, dat die in allerhande lijden, jammer, nacht en duisternissen verkeren? Waarom? Immers hierom, het is hier de voorbereiding voor die grote eeuwigheid, en daar het hier voorbereiding is doet die Majesteit met degenen die Hem vrezen, want Hij ziet op al het nietig aards gewemel. Daar doet God mede. En Hij leidt ze op wegen die ze niet geweten hebben, en paden die ze niet gekend hebben, alles met dit oogmerk en die bedoeling, om ons geheel en al van onszelf af te brengen, van alle eigen vermening, eigen gedachten, eigen inzichten, ja van wat ook waarop wij zouden leunen en steunen, buiten de enige ware God.

Bij de dood moet ons alles buiten den HEERE ontvallen, en nu is Hij zó liefderijk voor degenen die Hem vrezen, dat, al is het dan ook in wegen en paden, die vierkant tegen onze natuur zijn, Hij ze hier er al van afbrengt, opdat zij alle leunsel en steunsel en betrouwen in alles buiten Hem, de levende God, zouden verliezen. Naar mate het is, dat armoede, ontbloting, ellende openbaar worden is dat, opdat wij telkens wanneer het licht opgaat in de duisternis, zouden zien, dat Hij die God is, Die Zijn Naam wil verheerlijken door Zijn werken. Armen alzo wil oprichten uit het slijk, en nooddruftigen, die het aan alles ontbreekt, van elk verstoten... om wat met hen te doen?

Om ze in te zetten in dat Koninkrijk, hetzij voor het eerst of anders bij vernieuwing. Het wordt genoemd: met prins en wereldgroten. Om dan met de ganse kerk van alle eeuwen, ingezet met hen en als onder hen, als één kerk en gemeente uit te maken. Wat de catechismus doet zeggen: waarvan ik een levend lidmaat ben om dat dan ook eeuwig te blijven. Zo zijn dan die handelingen Gods - want Die speurt ons na - van dien aard, dat dat woord toepasselijk is wat Asaf zei: "Uw weg is in het heiligdom; wie is een groot God, gelijk God?" Dus Hij handelt en regeert op Zijn wijze, als God, waar men in de uitkomst dan van moet bekennen: "heilig zijn, o God, Uw wegen". Ik vraag dan ook uw aandacht voor een woord en een getuigenis der Schriftuur tot dat einde. Zoeken wij dan vooraf Gods aangezicht om een verbeurde zegen.

Tekst.

Het woord waartoe wij uw aandacht vragen, vindt u in het 19de vers van het ons zo-even gelezen 17de hoofdstuk uit het heilig Evangelie naar de beschrijving van Johannes. Ik noem u, Johannes 17: 19, waar Gods Woord aldus luidt:

En Ik heilige Mijzelf voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid.

Leerrede.

Het Evangelie van Johannes is zeer onderscheiden van het Evangelie van Mattheüs, Markus en Lukas. In dit Evangelie treedt sterk op de voorgrond de godheid van Christus, dat Hij waarachtig God en waarachtig mens is. Bij dat ingrijpende dat in heel dat Evangelie te bespeuren is, is dit wel één van de ingrijpendste hoofdstukken, daar die grote Koning gereed staat om Zich voor Zijn gemeente in de dood te begeven en Zich Gode onstraffelijk op te offeren, Zich in gebed wendt tot Zijn Vader, biddende voor Zichzelf, voor Zijn discipelen en voor de ganse kerk.

Hij begint dan: "Dit heeft Jezus gesproken." Wat moet de apostel Johannes daar wel van gevoeld hebben in zijn hart: "Dit heeft Jezus gesproken!" Kunt gijlieden een recht en goed gebed doen? Een gebed dat zuiver is voor het aangezicht van een vlekkeloze Majesteit? Zal er iemand zijn? Salomo, toen hij de tempel inwijdde, haalt in zijn gebed nog aan: "geen mens is er, die niet zondigt." Allen dus zondaars. En nu is God een Wezen, die onze eerste voorouders uit het paradijs verbande om één zonde, en ze niet in Zijn gunst en tegenwoordigheid kon verdragen, maar ze uit Edens hof zond. Waar moeten wij dan aankomen? Welk mens is er, die niet zondigt? Maar nu is er hier Eén Die is waarachtig God, éénswezens met de Vader, Die ook waarachtig mens is. Wat de apostel deed zeggen: "deze verborgenheid is groot; God is geopenbaard in het vlees - ons dus in alles gelijk - is gerechtvaardigd in den Geest, is gezien van de engelen, is gepredikt onder de heidenen, is geloofd in de wereld," en Die de hoogste ereplaats heeft ingenomen, aan de rechterhand Gods. Die verborgenheid is groot; God geopenbaard in het vlees, en dat zonder zonde, zijnde dus rein, heilig, vlekkeloos. Die spreekt hier!

Nu begint Johannes te zeggen: "Dit heeft Jezus gesproken, en Hij hief Zijn ogen op naar de hemel, en zei: Vader." Niets is er tussen Hem en de Vader. Hij kon tegenover Zijn vijanden spreken: "Wie van u overtuigt Mij van zonde?" Dat kon niet één vijand. Hij had ze niet. Hij was daar ook niet in ontvangen en geboren. Nu treedt daar die Koning rechtstreeks toe tot Zijn Vader, en gaat Zijn hart uitspreken voor Hem, omtrent Zichzelf, omtrent Zijn discipelen en omtrent Zijn ganse kerk.

Het 19de vers wat u zo-even werd voorgelezen, begint dan met: "En Ik heilige Mijzelf voor hen." Voor Zijn discipelen, maar ook voor Zijn ganse kerk, door al de eeuwen. Dat is een woord, dat de Koning hier gebeden heeft, dat wij elke dag zouden moeten gedenken, zowel diegene die belangen hebben -in hun onverzoende staat- als diegene die genade en aanneming, dus verzoening met God verkregen hebben, en als kind zijn aangenomen.

Want dit 19de vers is van zulk een inhoud, dat, naarmate wij het verstaan en de inhoud wat machtig zijn, naar die mate kan er in ons zijn van die zoete rust en vrede, die in het paradijs verloren is, om die te genieten. Daarbuiten niet. Want de inhoud van dit woord: "Ik heilige Mijzelf voor hen," is toch; Ik doe voor hen en in hun plaats alles.

Zijn wij dat machtig? Dan moet ik van mijzelf bekennen, dat al ligt er een ervaring van 25 jaar, ik er nog zo weinig van versta.

Want telkens moet ik er weer bijgebracht worden, dat Jezus Christus alles, alles, volkomen alles, heeft gedaan, en dat tot dat einde dat ik in Hem zou hebben wat ik moet hebben om vrede en gemeenschap en verkeer met God te hebben. Zo is het dus een les, gelijk de kennis van onszelf een les is, die doorgaat tot onze laatste snik. Zo is het een les om al meer machtig te worden, om getroost te zijn, dat Jezus Christus letterlijk alles is. Wanneer er iemand is, die, soms na jarenlange bearbeiding onder de bemoeiende hand Gods, zichzelf verliest en overgaat in Christus, ja, dat is zo'n groot werk. Op zo'n tijd is er zulk een ruimte - ik heb van mijzelf ook gedacht, toen ik overging in Christus, als de hoogste trap bereikt te hebben, nu was ik achter het geheim; bij mij alles kwijt en verloren, en Jezus Christus Zaligmaker, dus Hij alles voor God - zodat er dan gedachten zijn, dat die ruimte nooit meer zou opraken, dat die troost nooit meer kwijt zal raken. Maar nu hebben wij er niet op gerekend, dat op zijn best een nieuw mens woont in een oud mens, en dat die oude mens even ellendig en verdorven blijft. Wij zijn er niet op bedacht dat de wereld hetzelfde is gebleven, en de duivel ook, en dat nu de genade alles verder moet doen en dekken.

Dat wij, mensen in Adam afgesneden zijnde, nergens toe deugen, dat nu Christus alles moet doen en zijn. Daar moeten wij achter komen, dat moeten wij gaan leren. Nu heeft hier de Koning heel dat verheven werk - waar wij ons leven lang genoeg aan hebben om van te leren en uit te putten, opdat bij ons reden en stof zij tot lof en dank aan God - in een paar woorden gezegd: "En Ik heilige Mijzelven voor hen."

Dat sprak de Koning toen Hij, in de laatste nacht dat Hij verraden werd, gereed stond om Zichzelf Gode onstraffelijk op te offeren. Nu moeten wij, om die zaak in het kort recht te bezien, vooreerst in aanmerking nemen, dat Jezus Christus in de stilte der eeuwigheid op Zich had genomen, om Borg te zijn voor een gevallen Adams geslacht, een wereld verloren in schuld. Want Gode, al Zijn werken van eeuwigheid bekend zijnde, zo wist die hoge Majesteit in de eeuwigheid alreeds, dat de mens die Hij dacht te scheppen, van Hem zou afvallen, zoals een blad van de boom valt.

Daar het Zijn wil was, Zijn Naam te verheerlijken door Zijn werken in schepping, en dat ook wil doen aan gevallen schepselen in herschepping, doch dat niet kon doen met over de zonden heen te werken - want dat was in strijd met de reinheid en zuiverheid van Zijn Wezen - zo moest er voor de zonde geboet en betaald worden, en waar wij verloren hadden om verkeer en gemeenschap met God te hebben, dat moest daarin verdiend worden. Daaruit sprak Hij: "Wie is Hij, Die met Zijn hart borg worde, om tot Mij te genaken?" Dat nam Jezus Christus op Zich, zeggende gelijk in Psalm 40 staat: "Zie, Ik kom, in de rol des boeks is van Mij geschreven. Ik heb lust o Mijn God! om Uw welbehagen te doen; en Uw Wet is in het midden Mijns ingewands."

Wat daar in dat eeuwig raadsbesluit Gods is daargesteld, dat is God aanstonds - toen Adam gevallen was - komen openbaren, onder de belofte: "Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, en tussen uw zaad en tussen haar zaad; datzelve zal u de kop vermorzelen, en gij zult het de verzenen vermorzelen." Wij moeten daarbij ook dit bedenken, dat God de mens goed en oprecht en naar Zijn evenbeeld geschapen had, en gesteld in een verbond der werken, waarvan de inhoud was: doe dat, en gij zult leven. Van alle bomen mochten zij vrijelijk eten, behalve van de boom der kennis des goeds en des kwaads. Deden zij het laatste, dan moesten zij de dood sterven.

Nu heeft Adam, door de listige omleiding des duivels, als hoofd van dat werkverbond - waar dan het ganse menselijke geslacht onder gerekend werd - zijn beginsel niet bewaard, maar heeft genomen van de verboden vrucht, en is aanstonds gestorven, dat is de geestelijke dood, en wij in hem. Daarom worden wij in zonden ontvangen en in ongerechtigheid geboren. Nu is er niet enig menskind bekwaam om enig goed werk te doen voor God, uit kracht van zijn afkomst uit Adam. God stelt ons wel de voortreffelijkheid van Zijn Wet voor, en de eis der Wet is recht.

Ons wordt gevraagd God boven alles lief te hebben, en de naaste als onszelf, dat is billijk, dat is recht. Maar nu zijn wij in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren, en zijn geneigd God en onze naaste te haten, uit kracht van onze verdorven natuur. Wanneer het nu is, dat ik ontwaar dat ik God kwijt ben, de verdoemenis in Adam deelachtig ben, in een staat van oordeel lig, dan gaat ieder mens proberen om beter te worden, anders te worden, kon het zijn zich tot engelen reinheid op te werken om Gode aangenaam te zijn.

Maar bedenk nu eens even, hetgeen ik in het kort gezegd heb van Adam in de staat der rechtheid, zijn val en het werkverbond. Dan ligt daarin begrepen, dat kan niet, dat is onmogelijk. Wij kunnen als verdorven mensen geen werk leveren dat Gode aangenaam is. Al was het, dat wij het konden - wij kunnen het echter niet, doch veronderstel dat wij het konden - dan geldt nog, dat, als wij dan gedaan hadden wat de Wet Gods volmaakt van ons eist, dan waren wij nog in een verdoemelijke staat. Want dan hadden wij maar gedaan, hetgeen wij schuldig waren te doen. Dan hadden wij nog niets van de schuld en van het oordeel dat op ons rust afgedaan. Er moet voor de zonde betaald worden, en de zonde tegen de allerhoogste Majesteit Gods moest gestraft worden aan ziel en lichaam met de zwaarste straf. De Wet vordert en eist: de ziel die zondigt moet sterven, en zegt dat er zonder bloedstorting geen vergeving is.

Nu gaat Christus hier zeggen: "Ik heilige Mijzelf voor hen." Wat bedoelt hier de Koning? Hij wil zeggen: wat Gij naar recht in Uw Wet vordert van de ganse kerk, daar zet Ik Mij voor in, dat zal Ik voor hen doen. "Ik heilige Mijzelf voor hen."

Kon Christus dat doen? Ja! Hij is waarachtig God. Nu echter eist die reine Majesteit, dat de natuur die gezondigd had moest voor de zonde betalen. Daar een mens, zelf zondaar zijnde, noch voor zichzelf noch voor anderen kon betalen, zo is Christus de broederen in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde. Ja, Hij is ook ontvangen van de Heilige Geest, geboren uit de moeder-maagd Maria, dat is dan buiten het werkverbond om. Het werkverbond dat verbroken is, daar staat Christus buiten.

Dus Hij heeft geen erfsmet of erfzonde, en voor Zichzelf ook geen zonde. Zodat Hij niet, gelijk de hogepriester onder het Oude Testament en de priesters, wanneer zij in het wereldlijk heiligdom traden, eerst voor zichzelf verzoening hadden moeten zoeken. Neen, dat behoeft de Koning niet voor Zichzelf te doen. Hij was rein en heilig. Nu zegt Hij: "Ik heilige Mijzelf voor hen." Dat is, dat Hij Zichzelf volkomen daartoe afzondert en opoffert om te betalen. "Ik heilige Mijzelf voor hen." Oh, wat een woord! Welk een woord!

Twee zaken moest Christus doen. Hij moest dan, als Hij voor hen alles deed, vooreerst betalen. Dat was door Zijn bloedstorting, dat was door Zijn dood. Want anders werd de zonde als zonde aangemerkt, maar als nu Zijn bloed vloede - dat moest rein zijn, vlekkeloos, (van een vlekkeloos lam, zo wordt Christus genoemd) een vlekkeloos offerlam - dan zou de zonde uitgedelgd worden voor God. Dat moest dan in de eerste plaats. Daarom bracht Christus die grote som op, dat betaalgeld. Hij betaalde met Zijn bloed, en gaf Zijn leven aan het kruis. Hij stierf, één voor allen!

In de tweede plaats: er moest een volkomen gerechtigheid worden verdiend, die wij in het paradijs verloren hadden. Dat kon alleen in volmaakte gehoorzaamheid. Christus is dan ook niet gestorven en heeft niet geleden in die geest: ja, kijk eens, dat moest nu eenmaal, dat kan niet anders....Neen! Maar uit liefde! Zó uit liefde: daar woonde in Christus' Middelaarshart om aan alle eis van Wet en recht te voldoen. Daarom is Hij de Vader gehoorzaam geweest tot in de dood des kruises, uit zuivere liefde, uit volmaakte gehoorzaamheid Daar zegt de kerk van in Psalm 45 "Gij hebt gerechtigheid lief, en haat goddeloosheid." Zo is Christus.

In die twee zaken: betaling voor de zonde met Zijn bloed en dood, alsmede in Zijn volmaakte gehoorzaamheid een eeuwig geldende gerechtigheid verdiend en verworven - daar Hij Zijn Vader de eer gegeven heeft, en Hem toegebracht heeft wat Hem toekwam, in volkomen onderwerping - is Hij geworden een volkomen Middelaar en Zaligmaker. Volkomen alles. Daarom zegt Hij hier: "Ik heilige Mijzelf voor hen." Dat is: Ik geef Mijzelf volkomen voor hen. Niet ten dele, maar geheel, volkomen. Daarom heeft Christus Zich dan ook vernederd tot in de dood, ja de dood des kruises.

Wij lezen in het Oude Testament, bij de Levitische eredienst, nog van deze wet, dat, wanneer de grote verzoendag was aangebroken, dan moest de hogepriester Aäron met het bloed ingaan in het heilige der heiligen met een overvloedige wolk des reukwerks, en als hij dat deed moest hij gekleed zijn in zijn hogepriesterlijke waardigheid, opdat hij niet gedood zou worden. Dan trad hij in het heilige der heiligen, tot voor het verzoendeksel, met bloed maar ook met reukwerk. Als dat geschied was, dan trad hij uit het heiligdom, en legde zijn handen op de geitebok, die zij vrij naar de woestijn moesten laten gaan, om in een vreemd land de ongerechtigheid te dragen. En dan, zeer opmerkelijk lezen wij: dan moest de hogepriester zijn heilige kleding uittrekken - die er belang bij hebben, die moeten dat hoofdstuk eens nalezen, het is Leviticus 16, ik meen de verzen 23 en 24 - zijn vlees met water baden, en dan zijn eigen klederen aandoen. Daarna moest hij het brandoffer gaan slachten en bedienen. Dat is nu het beeld van onze Koning. Aäron trok dan zijn piesterlijke waardigheid uit, en als hij het offerwerk bediende, dan stond hij net als iedere Jood en Israëliet, hen in alles gelijk, om één voor allen het werk te doen. Zó heeft ook Jezus Zich vernederd. Die is in alles de broederen gelijk geworden, in alles, om nu Eén voor allen het werk te doen wat gedaan moest worden tot verzoening en herstelling. Nadat Hij hier dan gezegd heeft: "Ik heilige Mijzelf voor hen," volgt: "opdat zij geheiligd zouden zijn in waarheid." Niet, geheiligd zouden worden. Neen, maar: dat zij geheiligd zouden zijn in waarheid. Wat voor een woord is dat: "geheiligd zouden zijn?"

Wij weten dat er ook nog in Israël een wet was, dat, wanneer de oogst rijp was, ze met de eerstelingen moesten komen voor het aangezicht des HEEREN. De priester des HEEREN moest dat bewegen voor het aangezicht des HEEREN, als een beweegoffer. Dat was toch daartoe, omdat dan de ganse schoof - de gehele oogst - geheiligd zou zijn voor God, krachtens die schoof der eerstelingen, die bewogen werd voor het aangezicht des HEEREN. Opdat zij dus een geheiligde bete broods zouden mogen eten, omdat de ganse oogst geheiligd was voor het aangezicht des HEEREN. In die zin staat er hier van Christus: Hij geheiligd voor hen, opdat zij geheiligd zouden zijn in waarheid. Genoeg dan.

Die tekst is dunkt mij genoegzaam opengelegd, zodat de toepassing nu heel eenvoudig kan zijn, opdat de één voor de ander kan begrijpen dat de zaak dit is: als ik dan een mens uit Adam ben, in Adam gevallen, in de bondsbreuk begrepen, dan kan ik voor het aangezicht Gods niets doen. Dat is uitgesloten. Wat moet dan de vrucht zijn? Dat al mijn eigen werk telkens weer afgebroken moet worden, het één net zo wel als het ander. Niets, niets, niets, geldend voor God, met wat voor offer of werk wij komen.

Van God staat, dat Hij de volkeren bemint, en dat Hij Zich schrikkelijk toornst over de zonden, daarom heeft Hij dezelve gestraft aan Zijn Zoon in de bittere dood des kruises. Hij haat de volkeren niet.

Daarom komt telkens weer voor de dag, als wij het niet meer weten en onze eigen werken afbreken, dat God, als uit het Evangelie ons tegemoet wil treden, ons wil opwekken, dat bij Hem, de Heere HEERE, uitkomsten zijn tegen de dood.

Hij wil ons doen horen dat er genade is, daar Zijn lieve Zoon Zich geheiligd heeft tot een volkomen offerande voor de zonde, opdat wij zouden gaan verstaan: o, er is uitkomst bij God. Hetgeen God ook bedoelt, als Hij zegt: "Wendt u naar Mij toe," daar heel dat werk van zaligheid bij Hem is. Want als je buiten God blijft, moet je omkomen, maar als je bij God komt, zal je behouden worden. Al lijkt het toe, dat als wij bij God komen, vernietigd zullen worden. Maar juist als wij buiten Hem blijven, dan is het onze ondergang. Ja, want dan blijven wij in onze zonden. Maar als wij bij God komen, in onze schuld en onder ons oordeel, dan worden wij aangenomen krachtens het verbond der genade, dat God in de stilte der eeuwigheid heeft opgericht, en waar Christus met Zijn hartebloed Borg van is geworden. Dan worden wij aangenomen. Dat wil Hij ons door het Evangelie prediken, in banden en noden ontdekken, en, wanneer wij op onze plaats zijn als schuldigen, toepassen.

Dat is het werk der genade, waarvan Elihu zei: "dit alles werkt God twee- of driemaal met een man." Dat is niet, dat wij twee- of driemaal; bekeerd worden. Maar hij wil zeggen: God predikt dat, ontdekt het en past het ook toe. Daarom zegt hij dat God dat twee- of driemaal met een man werkt. Wanneer zij dan verlorenen en schuldigen zijn, dan zijn zij er geheel uit. Want als zij uitgewonnen zijn van zichzelf, en in- en overwonnen voor God, dan is de zaak dat zij niets op God tegen hebben. Zij moeten God in alles recht en gerechtigheid toekennen. Zij hebben rechtvaardig de eeuwige dood verdiend en verklaren God vrij.

Daar zij er helemaal tussen uit vallen, daar is het Christus' werk hen te dienen. Daar zij zich schuldig kennen, neemt God ze in Christus aan. Want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, zo noemt Paulus het. Dan is dat een werk waarvan gezegd wordt, zelfs dit: er werd geen hamerslag gehoord.

Ik weet nog van een vrouw, die jaren had lopen tobben en zuchten. Ten laatste wordt zij ziek, nu zou het einde wel komen en sterven. Op een avond zei ze tegen haar dochter, doe de bedstee deuren maar dicht, en laat mij maar alleen. Benauwd, benauwd, benauwd. Maar diezelfde nacht, toen haar dochter nog eens bij haar kwam kijken, vertelde ze: 'Oh, mijn kind, wat denk je dat er nu gebeurd is. Nu ben ik toch mijn eigen grond verloren en is Christus mijn grond geworden. Ik dacht: dat er, ik weet niet wat moest gebeuren, maar nu is er geen hamerslag gehoord. Ik was de schuldige, gaf God gelijk, en daar mij alle grond ontviel werd ik in genade aangenomen.

Hoe komt dat? Christus heeft alles gedaan. Nu staat er hier: "Opdat zij geheiligd zouden zijn in waarheid." Dat is, dat wij in die arbeid Christi begrepen zijn. Gelijk heel de oogst van het land begrepen werd in die schoof der eerstelingen, die bewogen werd voor het aangezicht Gods, zo zijn ook wij begrepen in Christus' arbeid. Nu, dat is de zaak waarop ik doelde bij de aanvang, dat dat zulk een les is om te leren. Want wanneer wij overgaan in Christus, dan zijn wij door de grote ruimte die wij in onze ziel hebben, en de vrede die God over ons uitspreekt - dat Hij niet meer op ons toornen noch schelden zal tot in eeuwigheid - één en al verwondering, en wij dolen dan steeds in die liefde. Maar wanneer die ruimte en volheid van overgang en inzet in dat Koninkrijk - neem daar nog bij, dat wij bij God worden teruggebracht, verzegeld door dien Geest, ja zelfs dat God een eeuwig verbond opricht, dat wij beleven: inzet, inzet in dat Koninkrijk - voorbij is, dan komen wij tot onszelf.

Dat is o zo goed, hoor. Want dan leren wij kennen, aan wat voor een mens Hij dat gedaan heeft, aan wie dat grote werk besteed is. Dat wij een mens zijn in onszelf; ik neem hier een greepje vlees tussen vinger en duim, dat is wel 10.000 pond tegenstand tegen God, en zó zijn wij geheel en al, van het kruintje van ons hoofd tot onze voetzool toe. En zó heeft Christus ons nu genomen, als een mens in Adam gevallen en verloren, die is zó.

Wij worden dus nuchter, en leren kennen aan wie Hij het heeft gedaan.

Nu komen er echter van de verdorven overblijfselen uit Adam boven, oude en nieuwe zonden, allerhande strijd, lijden, en ellende doen zich voor. Wat treedt nu op de voorgrond? Wij zouden ons als een kind Gods wel willen bewegen als een bekeerd mens, waar zoveel aan geschied is. Gaat dat? Neen, het kan niet. Wij proberen het wel, maar alles breekt af. Wat moet het einde daarvan zijn?

Wij moeten wel gaan denken, dat God Zich zo schrikkelijk op ons toorn, oh, dat moet wel, want wat zijn wij? In plaats van dat wij heilig zijn, komt voor de dag bij alle werk der genade dat aan ons besteed is, dat wij een verdorven vat zijn. Wat moeten wij nu beginnen? Wel, wij worden er bij gebracht, dat wij niets kunnen beginnen!. Dat is nu zo tegen onze natuur in, dat wij daarbij gebracht worden, dat wij niets kunnen beginnen, dat dat een uitgesloten zaak is, dat dat niet kan. Maar vraagt God dat ook van ons? Wel neen, helemaal niet. Wat wil Hij dan van ons?

Hij wil toch Zijn Naam verheerlijken door Zijn werken? Hij zegt: "Dit volk heb ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen." Wordt daarmee bedoeld; wij zijn bekeerd, en nu moeten wij daarom elke dag zingen? Neen, dat zou een koud zingen zijn, een koude lof verkondigen als ik nu eens moest gaan zingen uit die grond: 20 jaar geleden is mijn ziel gered, nu zal ik eens even een versje zingen. Dat voelen wij toch allemaal wel aan, die boel is niet in het reine als men nu zou zingen van 20 jaar geleden. Nochtans is dit Zijn Woord: "Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen."

Wat is dan de bedoeling? Dit, dat er voor de dag komt; wij zijn als zondaars genomen, geëigend, en kunnen niet hoger komen dan zondaar, en telkens weer als dat ons hart raakt: - och God, wie ben ik - en wij ons voor God moeten verootmoedigen en vernederen, dan wil God openbaar brengen, door Zijn Woord en Geest, dat Christus Zich geheiligd heeft, opdat wij zouden geheiligd zijn in waarheid. Dat wij dus in Christus' arbeid begrepen zijn. Zo-even haalde ik nog aan van de grote verzoendag. Op die dag dan, waarop de hogepriester in gewone kleding het brandoffer bediende, mocht er geen dienstwerk gedaan worden, want wie dat deed zou gedood worden. Wat moesten ze dan doen?

Ja, die mensen moesten niets doen. Zij moesten laten doen. Wat werd er dan gedaan? Priesterwerk! Zij moesten toeschouwer zijn, toekijken wat er gebeurde. Wat heeft dat teweeg gebracht? Dan gebeurde daar: "lof zij die God van Israël". En zij hebben de Naam Zijner Majesteit ten hoogste geroemd en verheerlijkt. Dat is dan het deel van een christen. Die mag geen dienstwerk doen. Want als hij zelf gaat doen, dan steekt hij zijn handen in werk dat God alleen Zijn lieve Zoon heeft toebetrouwd. Hij heeft mij en u niets toebetrouwd, helemaal niets. Want er kan van ons niets goeds komen.

Dus de zaak is, dat wij mensen dáár terecht komen: afgelopen met alle dienstwerk, want al wat ik doe is verkeerd, is zondig. Ik kan van nature God niet bedoelen, ik zit er overal zelf tussen. Als wij er dan zelf tussen uit vallen, als verwerpelijke, rampzalige schepselen, die ons voor God, mensen en engelen moeten verachten en verwerpen, dan treedt op de voorgrond, dat Christus alles gedaan heeft.

Dat wil Hij door Zijn Geest en genade aan ons komen bevestigen. Hij wil ons komen verzekeren, dat Hij alles voor ons gedaan heeft, en laat ons de vrucht daarvan genieten. Zulk een vrucht, dat wij bij vernieuwing proeven en smaken: vrede, vrede met God, uit de innerlijke beweging van Zijn vaderlijke barmhartigheid in Christus.

Wat brengt dat teweeg? Dit: "Ik zal U hartelijk liefhebben, HEERE, mijn Sterkte." Zo dien ik daar dan God niet om loon, maar uit waarachtige liefde en hartelijke dankbaarheid.

Als het is, dat men daarmede niet akkoord gaat, of anderszins het licht er niet in heeft dat Jezus Christus ons alles is en ook moet zijn, en Zijn werk alleen het geldende werk is voor God, maar dat wij van onszelf nog verwachting hebben, dan zou het kunnen zijn, dat wij zelf nog werkzaam zijn, om ons in zekere gestalte te brengen.

Omdat er aanstaande Zondag avondmaal zal zijn, zou het nog kunnen, dat wij van de week ons eigen zoeken te heiligen, om een goede voorbereiding te hebben voor het heilig avondmaal, maar die dingen gaan niet.

Gij zult zeggen: maar wat dan? Een iegelijk beproeve zichzelf. Kijk de boel maar eens goed na of er geen hoogten zitten. Of: ben ik zondaar? heb ik niets anders dan zonden? Want dat is mijn afkomst. Laat ons dan zó zondaar zijn, dat het is: ik kan er niet in leven. Want dat is de bedoeling. Wanneer wij aanstaande Zondag geen leven bij onszelf hebben - dat is de verborgenheid des Koninkrijks - dan kunnen wij uit Hem het leven putten.

Als wij zelf werkzaam zijn, om ons eigen te verbeteren, van alles en nog wat, wat komt daaruit voort? Op de grote verzoendag mochten zij geen dienstwerk doen - de doodstraf stond er op! - maar als wij nu druk doende zijn, in plaats van Gods Geest te laten werken, dan leren wij kennen, dat wij onszelf vergrijpen aan het werk van Christus. Dat brengt teweeg: de koude, koude dood, geen gunst bij God en dat wij niet ervaren van Zijn lieve Zoon, doch hardheid tegenover de naaste, op anderen kijken, vitten - 'weet je dat van die' - dan zien wij al het kwade van anderen, niet van onszelf, en hebben Christus en Zijn bediening niet nodig.

Om een woord van een oud kind Gods te gebruiken, die zei: 'ik ben zo ongelukkig, God heeft mijn armen en benen stuk geslagen, ik kan niets meer.' Dan moet de genade alles doen en zijn, en dan kunnen wij in de praktijk ervaren, wat Jezus gebeden heeft: "Ik heilige Mijzelven voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid."

Dat is: in Zijn arbeid begrepen zijn op zulk een wijze als God het wil. Dat wij dus voor God, rein, heilig en vlekkeloos zijn, zoals God ons wil hebben, als hadden wij nooit zonde gekend, noch gedaan, ja als had ik zelf al de gehoorzaamheid volbracht die Christus voor mij volbracht heeft.

Dat is dus, dat wij in de volkomenheid uit Jezus Christus putten. Wat wij buiten Zijn Persoon putten is fout, daar gaat God nooit mee akkoord. Men mag zeggen, maar als het dan is dat Jezus Christus alles moet zijn, en wij geen geldend werk kunnen aanbrenge, brengt dat dan niet teweeg losheid van leven? In het allerminst niet! Want het is onmogelijk, dat, zo wie Christus door een waarachtig geloof ingeplant is, niet zou voortbrengen vruchten der dankbaarheid.

Weet je wat losheid teweeg brengt? Als ik nog wat van mijzelf verwacht: als wij dan wat bedorven hebben, dan kunnen wij het zelf nog goed maken. Maar als Jezus Christus eer krijgt, en wij van Hem helemaal afhangen, dan is er teerheid des levens, want daar wij de liefde Gods beleven, dan kan het niet anders dan dat de liefde die Hij overdrukt, zich uitsprekt tot Hem en ook tot de naaste.

Wat zal ik daar nog bijvoegen? Dat het de Heilige Geest doe, opdat wij in vrucht kennen: geheiligd zijnde in Hem. En in ons wone: Jezus Christus alles. Laten wij dan de onwaardigen, de verwerpelijken zijn, ja de dood bij ons heersen, om met Lodensteyn te zingen: 'k wil duizendmaal dit woord herhalen; sterf ik, Jezus leeft. Om dan hier de stervende te zijn, de dood in onszelf, opdat Hij alles kan wezen. Gedenke ons dan de God aller genade, om Zijns verbonds wil. Amen.

Slotzang:

Psalm 72, het laatste vers:

Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen....

Zegen: Gaat voorts heen in vrede en ontvangt de zegen des HEEREN:

De genade van onze Heere Jezus Christus, en de liefde Gods des Vaders, en de troostvolle gemeenschap des Heiligen Geestes, zij en blijve met u allen. Amen.